

Utorok 26. mája 2020

Dobre si zopakujte nasledujúce učivo (ak vám niektoré poznámky chýbajú, dopíšte si ich) a na **Edupage** si v rámci opakovania urobte **TEST** pod názvom **LEGENDA, KOMIKS, ENCYKLOPÉDIA**. Veľa šťastia. 😊

LEGENDA je literárnym útvarom (dielom) z obdobia **stredoveku**.

- jej hrdinami sú **svätí** – sú **zbožní, múdri, odvážni, skromní, ochotní pomáhať ostatným** (napr. sv. Konštantín, sv. Metod,...),
- hovorí o **udalostiach zo života svätých**,
- niektorí svätí sú pre svoju vieru prenasledovaní a zomrú ako **mučeníci**, napr. sv. Juraj, **MUČENÍK - martýr** je osoba, ktorá bola **umučená** alebo zomrela za svoju **vieru** alebo **ideu**,
- niekedy pripomína povesť : spoločný znak – povesť aj legenda majú **reálny základ**, odlišnosť – legenda má vždy **náboženský ráz** (nádych)

Najdôležitejšie legendy pre Slovanov:

Život Konštantína

Život Metoda (spoločný názov **Moravsko-panónske legendy**), napísané v **staroslovienčine**,

TÉMY legiend: legendy sú napríklad **o apoštoloch, o Panne Márii, o mučeníkoch...**

- **prozaická** alebo veršovaná **podoba**
- zapísali ich **mnísi v kláštoroch**

LEGENDA – delenie podľa autora

Ľudové legendy	Umelé legendy
- nemajú autora	- majú autora
Napr. Mataj	Napr. Kliment: Život Konštantína Jacopo de Voragine: Legenda o sv. Jurajovi
- sú to legendy, ktoré vznikli po rozšírení kresťanstva v Európe , - obsahujú kresťanské myšlienky a zásady , hovorí o vzniku sveta, človeka, prírody , sú o sile kresťanskej viery	

KOMIKS

- **kreslený seriál vtipných alebo dobrodružných príbehov v časopise;**
- obrázky dopĺňa **text v bublinách**,
- je to **spojenie LITERATÚRY a VÝTVARNÉHO UMENIA**,
- používajú sa v ňom rôzne **zvukomalebné výrazy** (napr. brrr, hahaha, au, ach ...).

Prvý komiks sa objavil v USA (1895). Názov je zo slovného spojenia **comicstrip** (komický pás, teda pás s obrázkami).

Prvé komiksy: Tarzan, Superman

Postavičky z komiksov: Káčer Donald, Tom a Jerry, Mickey Mouse

Tvorcovia komiksov:

svetoví: Walt Disney (čítaj wolt disny)

Joe Schuster (džou šuster)

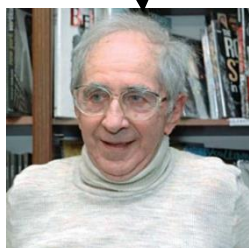
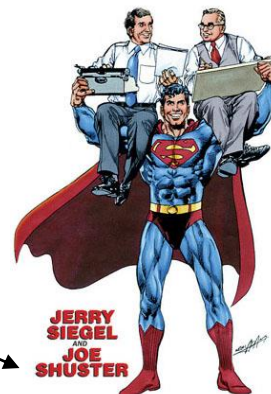
Jerry Siegel (džery sigel)

slovenskí: Jozef Schek (šek)

Božena Plochánová

Marián Čapka

František Mráz

ENCYKLOPÉDIA

- je to **náučné dielo**, obsahuje **poznatky z 1 alebo viacerých vedných odborov** (napr. príroda, ľudské telo, zvieratá...)

- **stručne, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje poznatky**

- používajú sa v nej **odborné slová**

HESLO – dôležité slovo

REGISTER – zoznam všetkých hesiel

HESLÁ v encyklopédii sú usporiadané: a, **abecedne** (podľa abecedy)

b, **chronologicky** (v časovej postupnosti)

c, **systematicky** (podľa systému)

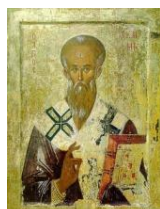
Príklady: *Encyklopédia prírody*

Veľká detská encyklopédia...

+ internetové encyklopédie, napr. *Wikipédia*

Niektoré encyklopédie sú špeciálne – **nájde v nich poznatky iba z 1 vedného odboru** (napr. vesmír, ľudské telo, príroda...).

AUTORI:

Kliment OCHRIDSKÝ

- ***kňaz***

DIELA : *Život Konštantína*

Jacopo de VORAGINE

- taliansky historik.

DIELA : *Legenda o sv. Jurajovi*